

Podróże to styl życia

#travel
&style

Sardynia

&active

&relax

&family

&nature

&food

&culture

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Spis treści

Poznaj i doświadczył ▶ 2
Niezbędnik ▶ 6
Sardynia w pigułce ▶ 10

12

Oto Sardynia

Przyroda ▶ 14

Dzieje Sardynii ▶ 20

Ludzie ▶ 24

Kultura i sztuka ▶ 26

Kuchnia ▶ 30

Wydarzenia kulturalne ▶ 38

Kup książkę

42

Cagliari i okolice

Cagliari ▶ 46

Nora ▶ 60

Park Geomineralny Sardynii
i Jaskinia św. Jana ▶ 64

Carbonia ▶ 68

Monte Sirai ▶ 69

Świątynia Antas ▶ 70

Jaskinie Su Mannau ▶ 72

Pan di Zuccheru ▶ 74

Wyspa Sant'Antioco ▶ 78

Targ San Benedetto
w Cagliari ▶ 82

Park wodny BluFan ▶ 84

Plaża Poetto ▶ 86

Park Krajobrazowy
Molentargius ▶ 88

Festa di Sant'Efisio
w Cagliari ▶ 90

Poleć książkę

92

Oristano i okolice

Oristano ▶ 96

Cabras ▶ ▶ 100

San Salvatore ▶ 102

San Giovanni di Sinis ▶ 103

Tharros ▶ 106

Sanktuarium Santa Cristina ▶ 108

Nurag Losa ▶ 110

Nurag Su Nuraxi (Barumini) ▶ 112

Płaskowyż Giara di Gesturi ▶ 116

Sardyńskie sery ▶ 118

Sardynia w Miniaturze ▶ 120

Bajkowy półwysep Sinis ▶ 122

Wodospady w Villacidro ▶ 124

126

Alghero i północno- -zachodnie wybrzeże

Alghero ▶ 130

Jaskinie Neptuna ▶ 144

Bosa ▶ 146

Castelsardo ▶ 154

Sassari ▶ 158

Bazylika Najświętszej Trójcy
od łaciej Krowy ▶ 164

Park Narodowy Asinara ▶ 166

Obserwacje delfinów
w naturze ▶ 168

Plaża La Pelosa ▶ 171

Rejs do Capo Caccia ▶ 172

Czerwone korale, czerwone
niczym wino... ▶ 174

176

Archipelag Maddaleny i Szmaragdowe Wybrzeże

Archipelag Maddaleny ▶ 180

Palau ▶ 186

Szmaragdowe Wybrzeże ▶ 188

Porto Cervo ▶ 192

San Pantaleo ▶ 194

Arzachena ▶ 196

Różności z tuńczyka ▶ 200

Szaleństwa
w Aquadream ▶ 202

Rajskie plaże ▶ 204

Ślady starożytnych ▶ 206

Femmina accabadora –
kobieta niosąca śmierć ▶ 208

Kup książkę

234

Barbagia i Park Narodowy Zatoki Orosei i Gór Gennargentu

Oliena ▶ 238

Dolina Lanaito ▶ 244

Osada nuragijska Serra Orrios ▶ 246

Jaskinia Ispinigoli ▶ 248

Dorgali ▶ 250

Mamoiada ▶ 260

Orgosolo ▶ 262

Gavoi ▶ 264

Nuoro ▶ 266

Wino cannonau ▶ 272

Trekking w wąwozie
Gorropu ▶ 274

Piękno zatoki Orosei ▶ 276

Barbagia się bawi! ▶ 278

210

Wybrzeże Baronii

Wybrzeże Siniscoli, Budoni
i San Teodoro ▶ 214

Posada ▶ 220

Galtellì ▶ 222

Orosei ▶ 226

Gdzie na plażę ▶ 230

Zdobywanie
Tuttavisty ▶ 233

SARDYNIA PRAKTYCZNIE ▶ 280

Informator A–Z ▶ 282

Na miejscu ▶ 287

Indeks ▶ 294

Legenda ▶ 296

Poleć książkę

Jaskinie Su Mannau

Kompleks jaskiń Su Mannau (Grotte di Su Mannau) został utworzony przez dwa strumienie, które przez tysiąclecia wydrążyły w wapiennym masywie imponujące korytarze i komory ozdobione kryształami kalcytu oraz aragonitu.

Łączna długość poznanych dotąd korytarzy wynosi ponad 8 km. Część udostępniona turystom ma 500 m, jej zwiedzanie z przewodnikiem zajmuje mniej więcej godzinę. Szczególnie ciekawa jest pierwsza komora,

nazywana Salą Archeologiczną, w zamierzonej przeszłości pełniła funkcję świątyni poświęconej kultowi wody. Można tu zobaczyć mnóstwo małych lampek wotywnych z terakoty. Trasa prowadzi dalej do Sali

Centralnej, gdzie łączy się kilka korytarzy. Jeśli pójdziemy w lewo, zobaczymy imponujące nacieki skalne, wśród których szczególną uwagę przyciąga wielka formacja zwana Szyszką (Pigna), ozdobiona drobnymi kryształkami kalcytu. Z pierwszego punktu widokowego (*belvedere*) można zobaczyć Lago degli Stenasellus. Nazwa tego jeziora pochodzi od żyjącego w nim endemicznego skorupiaka gatunku *Stenasellus nuragicus*.

Przechodząc po stalowych mostkach nad zielonymi oczkami wodnymi, mijamy rozległe kolorowe konkrecje (kuliste skupienia minerałów pośród odmiennej chemicznie skały) i dochodzimy do drugiego punktu widokowego, w pobliżu którego przepływa woda pochodząca z podziemnych jezior.

Zwiedzanie ze speleologiem

Podczas zwiedzania jaskiń szlakami dostępnymi tylko pod opieką przewodników-speleologów można zobaczyć więcej przestronnych sal i podziemnych jezior. Największą atrakcją kilometrowej trasy jest Sala Dziewicza (Sala Vergine), prawdziwa perła jaskiń Su Mannau. Ściany groty pokryte są śnieżnobiałymi osadami i ogromnymi kryształami aragonitu. Sprzęt potrzebny przy zwiedzaniu jest zapewniany przez organizatorów wycieczek. Wyprawy są przeznaczone przede wszystkim dla osób zaczynających przygodę z alpinizmem jaskiniowym lub speleologią i trwają od 3 do 8 godz. Średni czas wyprawy to 5 godz., dociera się wtedy do Wiszącego Jeziora (Lago Pensile), Sypialni (Sala del Sonno) i Salonu Ribaldone. Bardziej doświadczone osoby mogą dotrzeć do Sali Dziewiczej (cała wycieczka zajmie wtedy 8 godz.).

Plaża Piscinas

Około 30 km na północ od jaskiń rozciąga się plaża Piscinas. Jej wygląd nieustannie się zmienia, co jest zasługą północnego wiatru, mistralu. Wznoszą się tu piaszczyste pagórki usypane przez wiatr, osiągające wysokość nawet 50 m, co czyni je jednymi z najwyższych wydm w Europie. Na obszarze wydm znajdują się zabudowania XIX-wiecznej kopalni (dziś hotel Le Dune) oraz tory kolejki, którą transportowano materiały z kopalni do portu.

W tym miejscu grota rozdziela się na dwa skrzydła, jedno z nich, udekorowane białymi stalaktytami, prowadzi do wielkiej Studni Rodrigueza (Pozzo Rodriguez). Można w niej podziwiać imponującą, mierzącą 8 m kolumnę (stalagnat), uformowaną z połączonych ze sobą stalaktytu i stalagmitu. Ostatni odcinek dostarcza zwiedzającym dużych emocji – trasa wiedzie nad 30-metrową mroczną przepaścią.

Obok jaskiń działa hotel i restauracja (Ostello Ristorante Su Mannau) z tradycyjną kuchnią sardyńską i włoską. Poza sezonem letnim w weekendy organizowane są piesze wycieczki po okolicy i grzybobrania.

Jaskinie Su Mannau

- ▶ miejscowość Su Mannau; dojazd: z drogi SS 126 Iglesias Guspini należy przed Fluminimaggiore skręcić na zjeździe w lewo, po czym ponownie w lewo na lokalną drogę, która zaprowadzi pod jaskinię
- ▶ www.sumannau.it
- ▶ wycieczki o godz. 10.15, 11.30, 12.45, 14.15, 15.30, 16.45, wymagana rezerwacja
- ▶ 12 EUR, ulg. 7 EUR

Pan di Zuccheru

Pan di Zuccheru (Głowa Cukru) to niezwykła formacja skalna (*faraglione*), która wyłania się z morza niedaleko osady górniczej Masua. Wapienny monolit powstał w wyniku erozji wybrzeża, która doprowadziła do oddzielenia skały od stałego lądu.

Jego nazwa nawiązuje do słynnej skały Pão de Açúcar w pobliżu Rio de Janeiro. Sardyńska Głowa Cukru nie dorównuje jej wysokością (wystaje jedynie 133 m ponad powierzchnię morza, a brazylijska 396 m), trudno jednak odmówić jej uroku.

W Masui znajduje się również Porto Flavia – zbudowany na początku XX w. niezwykle port, wykorzystywany do przeładunku węgla, siarki, rud baru, cynku,

ołowiu, srebra i innych minerałów na statki. Kruszec załadowany do wagoników wjeżdżał do tunelu wykutego w skale, tam był czyszczony, następnie ładowany na taśmę, z której końca spadał na statki cumujące u zbrocza gór.

Przejazd wybrzeżem przez Nebidę do Masui dostarcza pięknych plenerów do zdjęć.

4 km na północ od Porto Flavia (autem trzeba przejechać 14 km), nad małą zatoczką, leży jedna z najładniejszych plaż tego wybrzeża – Cala Domestica.

Kup książkę

Poleć książkę

Nurag Su Nuraxi (Barumini)

Miejscowość Barumini słynie z najlepiej zachowanego i złożonego architektonicznie nuragu na Sardynii – Su Nuraxi. To wręcz obowiązkowy punkt programu dla zwiedzających Sardinie.

W latach 1951–56 sardyński archeolog Giovanni Lilliu rozpoczął wykopaliska w miejscu, które wszystkim wydawało się naturalnym wzniesieniem. W ten sposób odkrył nuragij-

ską osadę. Obiekt zamyka w sobie wiele wieków prehistorii, od epoki środkowego brązu (XVI–XIII w. p.n.e.) aż do epoki żelaza (VI–III w. p.n.e.). Widoczne na wzniesieniu (250 m

W 1997 r. znaczenie osady Su Nuraxi doceniło UNESCO, wpisując ją na listę światowego dziedzictwa. To jedyny sardyński reprezentant na liście.

n.p.m.) pozostałości protosardyńskich budowli wywierają niezwykle wrażenie. Zespół architektoniczny przeszedł transformację, stając się swoistą osadą obronną. W pobliżu fortecy wybudowano ok. 50 domostw; każde z nich ma jedno pomieszczenie. Wioskę zamieszkiwał lud wojowniczych pasterzy oraz rzemieślników. Su Nuraxi zostało zniszczone w VII w. p.n.e. przez Kartagińczyków, następnie odbudowane i zamieszkiwane do czasów rzymskich.

W Barumini, poza Su Nuraxi warto odwiedzić inne ciekawe obiekty. Jest tu wiele zabytkowych kościołów, a także Casa Zapata, posiadłość hiszpańskich arystokratów, gdzie również odkryto nurag.

Nurag Su Nuraxi

- ▶ Viale Su Nuraxi (droga do Tuili, 500 m od centrum Barumini)
- ▶ www.fondazionebarumini.it
- ▶ XI–II 9.00–16.00; III 9.00–16.30; IV i IX 9.00–18.30, V, VI i VIII 9.00–19.00; VII 9.00–19.30; IX 9.00–18.30
- ▶ 15 EUR, osoby w wieku 13–17 lat 12 EUR, dzieci w wieku 7–12 lat 9 EUR

Wybrzeże Siniscoli, Budoni i San Teodoro

Plaże w tej części wyspy są naprawdę olśniewające, a jednocześnie zachowały urok dzikich i nietkniętych przez cywilizację. Nie zawiodą się zarówno rodziny z dziećmi, jak i fani aktywnego wypoczynku – morskie fale czekają na surferów i kitesurferów.

Siniscola

Siniscola jest drugim co do wielkości miastem prowincji Nuoro. Leży 6 km od wybrzeża, u stóp masywu Monte Albo.

Stynie głównie z pompki – cytrusowego deseru gotowanego w miodzie, z ceramiki i przepięknych dziewiczych plaż. Do gminy Siniscola należy m.in. **Capo Comino** – mała miejscowość na południe od miasta

(SS 125 w kierunku Orosei), która znana jest ze śnieżnobiałych wydym oraz z różowych granitów, w których natura wyrzeźbiła ciekawe formy. Jest to wysunięty najdalej na wschód punkt wyspy; znajdują się tutaj dwie latarnie morskie: jedna tuż nad brzegiem morza, a druga na wzgórzu, skąd rozciąga się piękny widok.

Drugą ciekawą miejscowością gminy Siniscola jest uroczą osadą rybacką **Santa Lucia** (na północ od Capo Comino). Są tu małe niskie domki, kościół z początków XX w. i aragońska wieża z XVII w. Po obu stronach osady rozpościerają się piaszczyste i kamieniste plaże. Znajdują się tutaj dwa kempingi (Mandragola i Selema), kilka barów i restauracji oraz łodziarnia, w której można spróbować łodów o smaku pompki.

Dzięki temu, że plaże w tej części wyspy były mało znane i rzadko odwiedzane

Owoce morza i wino

W czerwcu w Santa Lucia odbywa się Saporì di mare, festiwal kulinarny, którego najważniejszym elementem są degustacje pysznych owoców morza. Można się w nich rozsmakować na dobre, ponieważ podawane są na przeróżne sposoby. Najlepszym dodatkiem do nich jest oczywiście wino. Dobrym wyborem będzie to z lokalnego szczepu cannonau, które, w świetle niedawnych odkryć archeologicznych, mogło być wytwarzane już przez Nuragijczyków.

Siniscola dla aktywnych

Siniscola to przede wszystkim bajkowe krajobrazy, wśród których można się oddać aktywnemu wypoczynkowi. Nie brakuje tu tras idealnych do trekkingu oraz jazdy konnej, poprowadzonych wśród śródziemnomorskiej aromatycznej roślinności, które niegdyś pokonywali rolnicy i pasterze. W okolicy można się także wspinać lub uprawiać sporty wodne – morskie fale czekają na surferów i kitesurferów.

Na wydymach Capo Camino nakręcono kilka scen do *Rejsu w nieznane* z 2002 r. w reżyserii Guya Ritchiego, z Madonną w roli głównej.

Plaże La Caletty nie są już tak oblegane jak dawniej, a i ceny są niższe niż w sąsiednich miejscowościach nadmorskich.

Autorzy przewodnika: Agnieszka Fundowicz, Agnieszka Masternak, Berenika Wilczyńska, Beata Garncarska, Beata i Paweł Pomykałscy

Redaktor prowadzący: Łukasz Karolewski

Redakcja: Anna Młynowska

Korekta: Iwona Szopa

Skład i fotoedycja: Sabina Suchy

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio graficzne, Jan Leja

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<https://bezdroza.pl/user/opinie/besar2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-289-0619-8

Copyright © Helion S.A., 2024

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion